

Dermatologie

Huidproblemen na transplantatie

Als u getransplanteerd bent, gebruikt u medicijnen om afstoting van het nieuwe orgaan te voorkomen. Door deze medicijnen vermindert de natuurlijke afweer van het lichaam. U bent daardoor kwetsbaarder voor infecties en kwaadaardige afwijkingen van de huid. Deze ontstaan gemakkelijker, en ze kunnen ook langer blijven bestaan. Door zelf goed op te letten kunt u vroegtijdig behandeld worden.

Welke huidafwijkingen kunnen zich voordoen?

Virusinfecties

- *Wratten* worden veroorzaakt door een infectie met het wratvirus. Deze wratten zien er uit als bloemkoolachtige, verharde uitgroeisels. Iedereen kan ze hebben, maar vooral na een transplantatie kunnen ze zich over het hele lichaam in grote aantallen voordoen. Wratten kunnen behandeld worden door bevrozing met stikstof of met een soort weekmaker.
- Een ander soort wrat is het *waterwratje*; het heeft een kuiltje in het midden. Deze soort wordt veroorzaakt door een ander virus dan het wratvirus. Waterwratjes kunnen worden uitgelepeeld, bevroren met vloeibare stikstof of aangestipt met een wrattencollodium.
- *Koortsblaasjes herpes* zijn het gevolg van een infectie met het herpes simplex virus. Er treden blaasjes op (en later open plekjes) die pijnlijk kunnen zijn. Ze komen voor op of rond de lippen, of elders op het lichaam. Ze kunnen zich ook voordoen op het slijmvlies in de mond of van de geslachtsorganen. Koortsblaasjes kunnen worden behandeld met zalf of met tabletten. Deze infectie kan vrij gemakkelijk terugkomen.

- *Gordelroos* geeft op een groter huidgebied blaasjes dan bij koortsblaasjes. Vaak treedt gordelroos op op de romp, soms komt het voor in het gezicht. Deze infectie met het herpes zoster virus kan langdurig pijn veroorzaken. Behandeling met tabletten is noodzakelijk.

Bacteriële infecties

Iedereen kan een bacteriële infectie oplopen, maar bij transplantatiepatiënten kan een dergelijke infectie veel heftiger verlopen. Het kan koorts en zwelling veroorzaken. Een behandeling met antibiotica kan nodig zijn.

Schimmel- en gistinfecties

- *Schimmelinfecties* veroorzaken schilfering en ook wel roodheid, soms blaasjes. Het komt vooral voor tussen de tenen, elders op de voeten en in de liezen. De infectie kan behandeld worden met een crème of tabletten.
- *Gistinfecties* veroorzaken smetplekken in de huidplooien, bijvoorbeeld in de oksels of de liezen, of onder de borsten. Deze infectie komt ook voor in de mond en op de geslachtsorganen. Ook dit kan behandeld worden met een crème of tabletten. Als de plekken nattend zijn, zoals vaak in de plooien, wordt ook vaak een indrogend smeersel toegepast, al of niet met scheurlinnen.

Belangrijk: Gebruik medicijnen tegen infecties altijd in overleg met uw transplantatie-arts! Sommige medicijnen hebben invloed op de opname van de medicijnen tegen afstoting. Het is mogelijk dat de medicijnspiegel in uw bloed vaker gecontroleerd moet worden, zodat de hoeveelheid van de medicijnen tegen afstoting aangepast kan worden.

Kwaadaardige gezwellen

Door zonlicht of veroudering kunnen kwaadaardige huidgezwellen ontstaan. De afweerreactie van het lichaam zorgt er normaal-gesproken voor dat de groei van huidkanker afgeremd wordt.

De medicatie die gebruikt wordt door transplantatiepatiënten vermindert echter deze afweerreactie. Het risico op groei van huidkanker neemt daardoor toe.

Veranderingen van de huid kunnen zich als volgt voordoen:

- De zon kan plekken met abnormale verhoorning veroorzaken op plaatsen die niet door kleding bedekt zijn. Deze plekkjes voelen aan als schuurpapier. Dit is nog geen huidkanker, maar kan het wel worden. U moet dan behandeld worden, bijvoorbeeld met vloeibare stikstof of met een speciale crème.
- Bij huidkanker zijn er verdikt aanvoelende plekkjes, al of niet met zweervorming (ulceratie). Soms treedt voornamelijk zweervorming op. Wondjes die niet genezen kunnen wijzen op kwaadaardigheid. De meeste van deze plekkjes zijn goed te behandelen. Ga met dit soort plekkjes op tijd naar de arts.

Transplantatiepatiënten zijn extra gevoelig voor huidkanker. Daarom geven we u de volgende dringende adviezen om het ontstaan van huidkanker te voorkomen en tijdig eventuele huidkanker te signaleren:

- Stel uzelf niet teveel bloot aan zonlicht, ga niet zonnen.
- Wees vooral voorzichtig in zonnige landen, aan zee, op het water en in de bergen.
- Draag een hoed of pet en een goede zonnebril, zodat het zonlicht zo weinig mogelijk op uw gezicht, ogen, oren en nek komt. Houd ook uw armen en benen bedekt.
- In sportwinkels is dicht geweven kleding te koop die meer UV straling tegenhoudt dan gewone kleding.
- Maak er een dagelijkse routine van dat u zich, op zonnige dagen, 's morgens direct insmeert met een zonnebrandmiddel. Smeer alle lichaamsdelen in die bloot staan aan zonlicht. Vergeet uw oren en de bovenkant van uw

handen niet. Voor mensen die kaal zijn of dun behaard is het goed om de hoofdhuid ook in te smeren.

- Gebruik een zonnebrandmiddel met een beschermingsfactor (SPF), die past bij uw huidtype (zie www.huidinfo.nl, folder “Zon & huid”). Als u gaat zwemmen kunt u een ‘waterproof’ zonnebrandmiddel gebruiken.
- Controleer regelmatig, bijvoorbeeld één keer per maand, uw gehele lichaam op huidafwijkingen.
- Als u al te maken heeft gehad met huidkanker, is overleg met een huidarts (dermatoloog) over eventuele regelmatige controle, bijvoorbeeld jaarlijks, aan te raden.

Wat te doen bij huidproblemen?

Als u afwijkende plekjes op de huid vindt, kunt u het beste een afspraak bij uw huisarts maken om de huid te laten bekijken. Uw huisarts weet welke actie ondernomen moet worden en kan u eventueel verwijzen naar een dermatoloog (huidarts).

Meer informatie

Op het internet kunt u meer informatie vinden over huidziekten. Bijvoorbeeld:

www.kwfkankerbestrijding.nl

Onder ‘preventie’ vindt u meer tips over veilig zonnen en UV-licht werende kleding en kunt u brochures downloaden over dit onderwerp (zie: zon verstandig).

www.huidinfo.nl

Klik op ‘huidziekten a-z’ en vervolgens op ‘zon & huid’ voor meer informatie.

www.huidarts.com

Als u op 'huidaandoeningen' klikt, kunt u veel informatie vinden over dit onderwerp.

www.huidziekten.nl

Onder 'patiëntenfolders' vindt u folders over verschillende huidaandoeningen.

www.huidarts.info

Klik op 'patiëntenfolders', hier kunt u folders downloaden over bijvoorbeeld wratten en gordelroos.

www.itns.org

Brochure over huidafwijkingen, voor transplantatiepatiënten in het Engels en Spaans zie onder 'Patient education'.

Vragen

Als de informatie die u gevonden heeft vragen bij u oproept, kunt u dat tijdens het volgende bezoek aan uw arts bespreken. U kunt ook contact opnemen met uw verpleegkundig consulent in het UMCG via telefoonnummer (050) 361 80 25.

Aantekeningen

